

Отримано: 20 листопада 2016 р.

Прорецензовано: 26 листопада 2016 р.

Прийнято до друку: 04 грудня 2016 р.

Олійник О. С. Зростання прибутковості як передумова забезпечення фінансової безпеки тов «Суффле Агро Україна» / О. С. Олійник // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. – Острог: Вид-во НУ«ОА», грудень 2016. – № 3(31). – С. 59–63.

УДК 338.4

D-24

Олійник Ольга Сергіївна,

магістрантка, Національний університет «Острозька академія»

ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ «СУФФЛЕ АГРО УКРАЇНА»

У статті проаналізовано показники фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності, рентабельності та ймовірності банкрутства підприємства. На їх основі виявлено проблеми фінансової безпеки ТОВ «Суффле Агро Україна». Здійснено операційний аналіз, запропоновано способи зростання прибутку та підвищення фінансової безпеки на ТОВ «Суффле Агро Україна».

Ключові слова: *прибуток ТОВ «Суффле Агро Україна», показники фінансової безпеки, точка беззбитковості.*

Олейник Ольга Сергеевна,

магістрантка, Национальный университет «Острожская академия»

РОСТ ПРИБЫЛЬНОСТИ КАК ПРЕДПОСЫЛКИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ООО «СУФФЛО АГРО УКРАИНА»

В статье проанализированы показатели финансовой устойчивости, ликвидности, деловой активности, рентабельности и вероятности банкротства предприятия. На их основе выявлены проблемы финансовой безопасности ООО «Суффле Агро Украина». Осуществлено операционный анализ, предложены способы роста прибыли и повышения финансовой безопасности на ООО «Суффле Агро Украина».

Ключевые слова: *прибыль ООО «Суффле Агро Украина», показатели финансовой безопасности, точка безубыточности.*

Olha Oliinyk,

magister, National University Ostroh Academy

GROWTH OF PROFITABILITY AS THE MAIN POINT OF FINANCIAL SAFETY LLC SOUFFLET AGRO UKRAINE

In the article we analyze the indicators of financial stability, liquidity, business activity, profitability and the likelihood of bankruptcy of enterprise. Based on that we identified the problems of financial security «Soufflet Agro Ukraine». We did the operational analysis and proposed ways of increasing profit and improving financial safety at «Soufflet Agro Ukraine».

Key words: *profit of Soufflet Agro Ukraine, indicators of financial safety, break-even point.*

Постановка проблеми. Для успішного функціонування ТОВ «Суффле Агро Україна» важливим є отримання прибутку від діяльності та забезпечення основних процесів підприємства фінансовими ресурсами. Уваги заслуговує проблема фінансової безпеки підприємства в умовах забезпечення його прибутковості, тому виявлення можливих способів зростання фінансової безпеки є актуальним в умовах фінансової кризи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі зростання прибутковості як передумові забезпеченості фінансової безпеки присвячено праці багатьох економістів. К. С. Горячева досліджувала фінансову безпеку підприємства як складову економічної безпеки [2]. Р. С. Папехін досліджував фактори фінансової стійкості і безпеки підприємства [4]. І. О. Бланк пропонує способи управління фінансовою безпекою підприємства [1]. Н. А. Мамонтова особливу увагу приділяла фінансовій стійкості акціонерного товариства як основі економічного розвитку [3]. Більшість праць направлена на виявлення загальних тенденцій щодо забезпечення фінансової безпеки підприємства. Проте не достатньо висвітлена проблематика зростання фінансової безпеки конкретного підприємства за рахунок зростання прибутковості на основі операційного аналізу.

Мета дослідження. Мета дослідження полягає у виявленні проблем фінансової безпеки ТОВ «Суффле Агро Україна» та визначенні способів забезпечення фінансової безпеки на основі зростання прибутковості.

Виклад основного матеріалу. Негативним є факт появи збитку на ТОВ «Суффле Агро Україна» у 2015 році в сумі 9185,00 тис. грн. За 2013-2015 роки на ТОВ «Суффле Агро Україна» був нестійкий передкризовий фінансовий тип та згідно із трьома моделями банкрутства підприємству загрожує банкрутство. Це підтверджує те, що потрібно удосконалювати фінансову безпеку підприємства.

Варто дослідити стан фінансової безпеки ТОВ «Суффле Агро Україна» за допомогою різних груп показників: платоспроможності, ліквідності, ділової активності, рентабельності та ймовірності банкрутства. Розпочнемо із показників платоспроможності підприємства. Умова фінансової стійкості (короткострокові кредити мають покривати суму виробничих запасів і готової продукції) не дотримується, тому тип фінансової стійкості на ТОВ «Суффле Агро Україна» є передкризовим.

Таблиця 1

Динаміка відносних показників фінансової стійкості ТОВ «Суффле Агро Україна» за 2013-2015 рр.

Показники	Нормативне значення	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Абсолютний приріст, млн грн	
					2014-2013 рр.	2015-2014 рр.
К-т автономії	≥ 0,5	0,27	0,28	0,09	0,00	-0,19
К-т концентрації позикового капіталу	< 0,5	0,73	0,72	0,91	0,00	0,19
К-т фінансової залежності	< 2	3,70	3,63	11,17	-0,07	7,54
К-т фінансової стійкості	0,75 – 0,9	0,27	0,32	0,09	0,05	-0,23
К-т фінансового ризику	0,7 – 1	2,70	2,63	10,17	-0,07	7,54
К-т маневреності власного капіталу	0,3 – 0,5	0,99	1,14	0,83	0,15	-0,31
К-т забезпечення запасів ВОК	0,5 – 0,8	0,37	0,48	0,12	0,11	-0,36
К-т забезпечення оборотних активів ВОК	≥ 0,1	0,27	0,32	0,08	0,05	-0,24
Індекс постійного активу	Зменшення	0,01	0,02	0,17	0,01	0,15

За даними таблиці 1 відносні показники фінансової стійкості за 2012-2015 рр. мали тенденцію до зростання. Коефіцієнт автономії у 2015 році зменшився це показує вищий ступінь залежності підприємства від зовнішніх факторів лише 9% активів фінансувалось за рахунок власного капіталу. Зростання коефіцієнта позикового капіталу до 0,91 у 2015 році показує нарощення частки кредитів у пасиві підприємства і свідчить про збільшення залежності у фінансуванні господарської діяльності. Зменшення коефіцієнта фінансової стійкості на 0,23 у 2015 році оцінюють негативно і це показує зменшення частки власного капіталу в залучених коштах. У 2015 році 83% власного капіталу було використано для фінансування поточної діяльності, тобто вкладено в оборотні кошти. У 2013-2015 рр. необоротні активи профінансовано за допомогою інших джерел. Дослідивши показники фінансової стійкості, бачимо, що стан фінансової стійкості за 2013-2015 роки був незадовільний.

Таблиця 2

Динаміка відносних показників ліквідності балансу ТОВ «Суффле Агро Україна» за 2013 – 2015 роки

Показники	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Абсолютний приріст, тис. грн	
				2014-2013 рр.	2015-2014 рр.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,001	0,001	0,033	0,000	0,032
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,365	0,493	0,391	0,128	-0,103
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,366	1,461	1,082	0,095	-0,379
Коефіцієнт ліквідності під час мобілізації грошових коштів	0,992	1,243	0,000	0,251	-1,243

Баланс підприємства за 2013-2015 рр. не відповідав критеріям абсолютної ліквідності, повністю виконувалася лише третя умова абсолютної ліквідності балансу. Це означає, що у 2015 р. лише 0,1% короткострокових боргів підприємства може погасити в поточний момент. Як бачимо з таблиці 2, коефіцієнт швидкої ліквідності дорівнював 0,49 і це свідчило про те, що підприємство у 2015 року половину короткострокових зобов'язань могло забезпечити за рахунок оборотних коштів. Значення показника загальної ліквідності не перебувало в межах норми протягом усього аналізованого періоду (> 2). У 2015 р. значення коефіцієнта загальної ліквідності становило 1,08 пункта. Зменшення всіх показників ліквідності свідчить про зменшення мобільності підприємства під час розрахунків із кредиторами.

Окрім цього, у 2015 році на одиницю активів припадало 2,04 грн реалізованої продукції. Таке зниження показника у 2015 році оцінюють негативно, оскільки капітал підприємства здійснив менше оборотів, а це своєю чергою спричинило зростання тривалості обороту загального капіталу з 137 днів у 2012 році

до 176 днів у 2015 році. Негативним те збільшення тривалості обороту власного капіталу на 8 дні у 2015 році порівняно з 2013 роком. У перспективі це свідчить про падіння ефективності використання капіталу загалом та власного капіталу зокрема.

Таблиця 3

**Динаміка показників ефективності використання ресурсів ТОВ «Суффле Агро Україна»
за 2013-2015 роки**

Показники	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Абсолютний приріст, тис. грн	
				2014-2013 рр.	2015-2014 рр.
Коефіцієнт оборотності активів	2,62	2,96	2,04	0,34	-0,92
Тривалість одного обороту активів, днів	137,19	121,60	176,32	-15,59	54,72
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,63	2,97	2,07	0,34	-0,90
Тривалість обороту оборотних активів, днів	136,76	121,12	174,13	-15,64	53,01
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	8,96	10,21	6,64	1,25	-3,56
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	40,19	35,27	54,19	-4,93	18,92
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	70,17	36,51	28,20	-33,66	-8,31
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	5,13	9,86	12,77	4,73	2,91
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	15,71	10,85	14,33	-4,87	3,49
Тривалість обороту власного капіталу, днів	22,91	33,19	25,12	10,28	-8,08
Тривалість операційного циклу, днів	151,14	135,34	181,59	-15,80	46,25
Тривалість фінансового циклу, днів	146,01	125,48	168,82	-20,53	43,34
Коефіцієнт оборотності ОЗ	841,17	750,98	859,61	-90,18	108,63
Тривалість одного обороту ОЗ, днів	0,43	0,48	0,42	0,05	-0,06

Оцінивши показники ділової активності, бачимо, що позитивних змін на підприємстві не відбувалося. Так, у 2013 році підприємство в середньому розраховувалося зі своїми кредиторами через 5,13 дні, тоді як у 2015 році через 12,77 дні. Таке зростання тривалості обороту кредиторської заборгованості є негативним і свідчить про зменшення фінансової стійкості і розтягування процесу розрахунку з кредиторами в часі. Тривалість обороту оборотних активів протягом аналізованого періоду зростала з 137 у 2013 до 174 днів у 2015 році. Позитивним є збільшення обороту оборотних активів, це свідчить про зростання попиту на продукцію та збільшення виробничих запасів. У 2015 році дебітори ТОВ «Суффле Агро Україна» розраховувались на 14 днів довше, ніж у 2013 році. За аналізований період операційний цикл був у межах 135-181 дня. Тривалість одного фінансового циклу у 2015 році дорівнювала 169 днів, що на 46 днів менше (таблиця 3).

Таблиця 4

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Суффле Агро Україна» за 2012-2015 роки

Показники	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Абсолютний приріст, тис. грн	
				2014-2013 рр.	2015-2014 рр.
Валова рентабельності (збитковості) реалізованої продукції, %	305,21	1009,17	-856,73	703,97	-1865,91
Операційна прибутковість РП, %	8,78	5,45	0,78	-3,32	-4,67
Рентабельність (збитковість) продукції за собівартістю її реалізації, %	19,22	20,20	13,84	0,98	-6,36
Операційна прибутковість активу, %	23,03	16,15	1,60	-6,88	-14,55
Чиста рентабельність активу, %	13,86	4,93	-2,90	-8,93	-7,83
Чиста рентабельність ВК, %	83,02	18,06	-20,34	-64,96	-38,40
Чиста рентабельність ОЗ, %	939,14	297,81	-307,60	-641,33	-605,42
Чиста рентабельність ОА, %	0,14	0,05	-0,03	-0,09	-0,08

Таким чином, у 2015 році (таблиця 4) з появою збитку рентабельність набула мінусового значення, на 100 грн. витрат на виготовлення продукції припадало 856,73 грн. збитку від основної діяльності. На 100 грн. вкладених у виробництво продукції припадало 20,20 грн. валового прибутку. Негативним є зменшення прибутковості продукції за собівартістю її реалізації. У 2015 році на 6,36 грн. менше отримували валового прибутку з 100 грн. вкладених у виробництво продукції. У 2015 році операційна рентабельність активів склала лише 1,6 грн. Низький рівень рентабельності активів за 2014-2015рр. свідчить про низький попит на продукцію фірми або ж про перекидання капіталу в активи.

Здійснивши аналіз показників рентабельності діяльності ТОВ «Суффле Агро Україна» за 2013-2015 роки, можна помітити чітку тенденцію до їх зниження. Така ситуація на підприємстві свідчить про наявні проблеми в управлінні доходами, витратами та майном підприємства. Найбільш ефективною діяльністю підприємства була у 2013 році, коли всі показники рентабельності були найвищими.

Згідно із таблицею 5 за 2012-2015 роки ТОВ «Суффле Агро Україна» не загрожує банкрутство за моделлю Ліса, оскільки $ZL > 0,037$ ($0,074 > 0,094$). Проте відповідно до моделі Альтмана у 2015 році значення $Za < 1,23$, тому ТОВ «Суффле Агро Україна» загрожує банкрутство. У 2015 році показник $Zc < 0,862$, тому підприємству згідно із моделлю Спрінгейта також загрозувало банкрутство. Відповідно до моделі Таффлера і Тішоу протягом досліджуваного періоду підприємству не загрозувало банкрутство, проте у 2015 році значення функції наближалось до граничного значення. Згідно із моделлю Давидової та Белякова банкрутство ТОВ «Суффле Агро Україна» загрожує за 2013-2015 роки, це зумовлено нестачею власного оборотного капіталу на підприємстві.

Таблиця 5

Основні елементи моделі Ліса на основі даних ТОВ «Суффле Агро Україна» за 2015 рр.

Рік/ модель	2015 рік				
	Ліса	Альтмана	Спрінгейта	Таффлера і Тішоу	Давидової та Белякова
K1	0,985	-0,836	0,074	0,064	-0,836
K2	0,059	0,108	-0,020	1,082	-0,226
K3	0,108	-0,020	-0,022	0,911	1,428
K4	0,098	0,098	1,428	1,428	1,428
K5	-	1,428	-	-	-
Z	0,074	0,891	0,571	0,567	-7,166

Проаналізувавши основні групи показників фінансової безпеки, бачимо, що в ТОВ «Суффле Агро Україна» існують проблеми пов'язані з фінансовою стійкістю, платоспроможністю та рентабельністю. Здійснимо операційний аналіз діяльності підприємства, щоб визначити точку беззбитковості.

Таблиця 6

Операційний аналіз ТОВ «Суффле Агро Україна» за 2013-2015 рр.

Показники	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Абсолютний приріст, тис. грн	
				2014-2013 рр.	2015-2014 рр.
Маржинальний прибуток, тис. грн.	74324,00	83176,00	78691,00	8852,00	-4485,00
Коефіцієнт маржинального прибутку	0,16	0,17	0,12	0,01	-0,05
Поріг беззбитковості	202675,84	259557,79	281549,45	56881,95	21991,66
Запас фінансової міцності	258283,16	235341,21	365739,55	-22941,95	130398,34
Коефіцієнт запасу міцності	0,13	0,10	0,09	-0,03	-0,01
Сила дії операційного важеля	2,43	6,25	-14,70	3,82	-20,95

За даними таблиці 6 поріг беззбитковості зростає за 2013-2015 роки, це оцінюють негативно, оскільки показує, що підприємству треба виробляти все більше продукції задля підтримання його діяльності на мінімальному рівні. У 2015 році ТОВ «Суффле Агро Україна» слід виробляти 281549 одиниць товарів задля досягнення беззбитковості. Така ситуація зумовлена зменшенням доходів та зростанням витрат, зокрема собівартості продукції. Коефіцієнт запасу міцності зменшувався за 2013-2015 роки, це показує що лише 9% зниження обсягів реалізації може дозволити собі ТОВ «Суффле Агро Україна» у 2015 році до досягнення точки беззбитковості. Сила дії операційного важеля зросла на 3,82 пункти під час збільшення обсягу продажів на одиницю прибуток зростає на 6,25 грн у 2014 році. Це означає що сила впливу операційного важеля більша і відповідно більший рівень постійних витрат. Проте у 2015 році з появою збитку на ТОВ «Суффле Агро Україна» під час збільшення обсягу продажу на одиницю з'являється збиток у сумі 14,7 грн.

Основними шляхами збільшення величини прибутку ТОВ «Суффле Агро Україна» в умовах ринкової конкуренції є:

- збільшення обсягів реалізації продукції (за рахунок розширення видів діяльності та системи додаткових послуг, підприємство почало у 2016 році надавати агрономічні послуги дроном та консультаційні послуги менеджерів);
- збільшення обсягів закупівель зернових культур безпосередньо в підприємств-виробників і зменшення кількості посередників;
- посилення контролю за якістю зберігання зернових та олійних із метою продажу в майбутньому за конкурентними цінами;

– використання системи знижок за домовленістю з постачальниками за рахунок закупівлі великих партій товарів під час сезонних і передсвяткових розпродажів за суттєво зниженими цінами, у зв'язку з встановленням постійних зв'язків;

– здійснення рекламних заходів для залучення більшої кількості клієнтів (у 2016 році ТОВ «Суффле Агро Україна» має запустити розширену версію офіційного сайту, щороку проводить Дні поля на які запрошує клієнтів постачальників та еліту в аграрній сфері, випускає промо продукцію, активно поширює інформативні відео про компанію в ютубі);

– зниження собівартості продукції (зростання маржі під час продаж, тобто закупка ЗЗР та насіння за нижчими цінами та продаж клієнтам за вищими або закупка зерна за нижчими в сезон та продаж за вищими взимку);

– зменшення інших витрат (зменшення адміністративних витрат, оскільки вони займають значну частку у структурі витрат).

Висновки. Отже, провівши комплексний аналіз фінансового стану ТОВ «Суффле Агро Україна» можна зробити висновок, що впродовж 2013-2014 років фінансовий стан підприємства був стабільним, але з помітними негативними тенденціями. Щодо 2015 року на підприємстві з'явився збиток і основна діяльність стала нерентабельною, структура капіталу була нераціональною, підприємству загрожувало банкрутство. За 2013-2015 роки підприємству був характерний передкризовий стан фінансової стійкості, із можливістю відтворення рівноваги платіжних засобів платіжних зобов'язань за рахунок зменшення частки залучених коштів та залучення більшою мірою тимчасово вільних джерел засобів в оборот підприємства. Для зростання прибутковості підприємству слід зменшити собівартість продукції, подбати про конкурентні ціни, розширити асортимент товарів та надавати пов'язані з основною діяльністю послуги.

Література:

1. Бланк И. О. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. О. Бланк. – Киев : Эльга, 2004. – 784 с. – (Ника-Центр).
2. Горячева К. С. Финансовая безопасность предприятия, сущность и место в системе экономической безопасности / К. С. Горячева // Экономист. – 2003. – № 8. – С. 65–67.
3. Мамонтова Н. А. Финансова стійкість акціонерного товариства як умова його економічного розвитку / Н. А. Мамонтова // Наукові записки Острозької академії : [збірник наукових праць]. – Острог : Вид-во «Острозька академія», 2001. – С. 83–88.
4. Папехин Р. С. Факторы финансовой устойчивости и безопасности предприятия : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук «канд. економ. наук» / Р. С. Папехин. – Волгоград, 2007. – 21 с.